

Консультація для батьків

«Екологічне виховання дітей дошкільного віку»

Становлення екологічного світогляду відбувається поступово, впродовж багатьох років життя людини. У дошкільному віці закладаються його основи – емоційно – ціннісне ставлення до природи, яке характеризується отриманням задоволення від спілкування з природою, емоційним сприйняттям природніх об'єктів та явищ, бажанням берегти природне довкілля, усвідомленням цінності природи для життя людини, її самоцінності.

Перша молодша група (третій рік життя) – у цьому віці рекомендуємо батькам надавати перевагу активним способам взаємодії дитини з природою та намагатися проводити спостереження за об'єктами чи явищами природи щодня – за сонцем, водою, снігом, піском, квітами, листям, плодами дерев, представниками тваринного світу, називати їх та пропонувати дітям їх повторити.

Невід'ємною частиною прищеплення любові дітей до природи є *спільні дії з дорослим* – праця на ділянці, збір листя, збір жолудів чи каштанів, *цікаві ігрові завдання* – залиш слід на снігу, заплутай слід, дострибни до гілочки, *рухливі ігри з предметами* – вітрячками, султанчиками, кольоровими стрічками. Яскраве та зручне обладнання для ігор і праці в природі також стимулює діяльність дітей. Окрім після гри на подвір'ї іграшки треба помити у теплій воді, радимо перетворити цю процедуру у своєрідний ритуал, виконуючи який дитина привчається до відповідальності та охайності та водночас бавитиметься з водою.

З раннього віку починайте знайомство дитини з представниками тваринного світу з короткотривалих спостережень.

Зверніть увагу дитини на птахів, влаштуйте для них годівнички в холодну пору року та поїлки - в жарку пору. Під час прогулянки звертайте увагу на спів та поведінку птахів.

Також слід не забувати про домашніх тварин – кіт, собака, півень, курка, коза, корова – також чудові об'єкти для спостережень, однак не забувайте про правила поведінки з тваринами.

Друга молодша група (четвертий рік життя) – завдання полягає у навчання дітей обстежувати та правильно називати об'єкти та явища природи, передавати свої відчуття від спілкування з природою через різні види діяльності, спільно з дорослим виконуючи нескладні трудові дії, спрямовані на збереження та поліпшення природнього довкілля.

Психологічні особливості дітей молодшого дошкільного віку зумовлюють дотримання певного алгоритму дій дорослого для формування природничо – екологічної компетентності:

1. Надання самостійності дитині у виборі об'єкта пізнання (йти за інтересом дитини);
2. Підтримка емоційного самовираження дитини під час спілкування з природою;
3. Демонстрація дорослим власної позитивної моделі взаємодії з природою та стимулювання до цього дитини;
4. Надання емоційного забарвлення інформації про об'єкт;
5. Включення дитини в доцільну діяльність, пов'язану з об'єктом.

У другій молодшій групі, окрім спостережень за живою природою – рослинами – зміна пір року, та тваринами – дикими та свійськими, звертаючи увагу на характерну поведінку, правилами догляду за тваринками, з дітьми варто спостерігати за неживою природою – повітрям, ґрунтом, водою та сонцем.

Повітря – розкажіть дитині, що жива істота дихає повітрям. Розкажіть дітям про те, що повітря може бути чистим та брудним. Забруднення повітря ми відчуваємо запахом.

Ґрунт – працюючи на городі або пересаджуючи кімнатні рослини, зверніть увагу дитини на те, яку землю люблять рослини. Дайте потримати грудочку землі в руці, стиснути її міцно, щоб перевірити чи зліпиться, розтерти між пальцями – чи розкришується, просіяти крізь пальці – чи є там домішки. Обов'язково коментуйте дії словами і давайте можливість дитині самостійно висловлюватись про побачене й відчуте.

Вода - вдома, займаючись пранням, прибиранням, приготуванням їжі, знайомте дитину з властивостями води – мокра, тепла, холодна, гаряча. Навчіть дитину правильно відкривати та закривати крани – вчіть економно використовувати ресурс.

Сонце – зверніть увагу, як змінюється температура повітря з появою сонця. Розкажіть, як з появою сонця на небосхилі прокидаються та починають працювати птахи, комахи, люди. Ввечері, коли сонце ховається за обрій, все поринає у сон.

Середня група (п'ятий рік життя) – діти мають знати характерні особливості зовнішнього вигляду, умов життя та розвитку доступних для безпосереднього сприймання об'єктів та явищ природи, самостійно та спільно з дорослим виконувати трудові дії в природньому довкіллі.

Для успішного ознайомлення дітей необхідно подбати про оточуюче їх розвивальне природне середовище, необхідно забезпечити дитині перебування у еколого – розвивальному середовищі та набуття досвіду контакту з природним оточенням – у приміщенні мають бути кімнатні рослини, виїжджайте на берег річки, в парк, в село, до зоопарку, де дитина матиме можливість, безпосереднього спілкування з цікавими об'єктами.

Спостерігаючи за об'єктами природного довкілля, дитина вчиться бачити спільне та відмінне, аналізувати, робити висновки. Зауважте, що у результаті проведення систематичних спостережень у дітей формується *спостережливість* - сукупність особистих якостей і здібностей, які характеризують вміння підмічати суттєве в навколишньому світі.

Долучайте дітей до праці в природі, давайте їм трудові доручення: полити кімнатну рослину, протерти листя, погодувати рибок. Та обов'язково хваліть дитину, для неї дуже важливе схвалення дорослого.

Старша група (шостий, сьомий рік життя) - це найкращий період для формування навичок еколого – доцільної діяльності і поведінки особистості. Еколого – доцільною є така діяльність людини, у якій її дії не порушують

екологічної рівноваги в природі та задовольняють потреби особистості без шкоди для навколишнього середовища.

Завданнями у цьому віковому періоді:

- ✓ Формувати у дітей цілісну картину природи;
- ✓ Дати елементарні уявлення про Сонячну систему;
- ✓ Формувати знання про Землю як планету;
- ✓ Розвивати здатність бачити красу та велич природи, її крихітність та залежність від діяльності людини;
- ✓ Формувати екологічно – доцільну поведінку, розумне, дбайливе ставлення до рослин, тварин,
- ✓ Виховувати бажання не лише спостерігати красу природи, а й створювати її власною працею.

При сприйнятті небезпечних явищ природи розвивайте у дитини вміння критично оцінювати ситуацію, виявляти оптимізм, попереджувати негативні наслідки для себе та інших.

Батькам варто пам'ятати, що дитина засвоїть те ставлення до природи і виявить ті переконання, які демонструють її батьки!!!

Використана література

1. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина»/ наук.кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт.кол.: Г.В.Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна, К.І.Волинець та ін.; наук.ред. Г.В.Беленька; Київ. ун – т. ім. Б.Грінченка. – К.: Київ. ун – т. Б.Грінченка, 2020. – 440 с.
2. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина»/ наук.ред. Г.В.Беленька, О.А. Половіна, І.В.Кондратець; кол.: Г.В.Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна, К.І.Волинець та ін. – К.: ТОВ «АКМЕ ГРУП», 2021. – 568 с.